

# Landschappen herkennen

Het Nederlandse landschap bestaat uit steeds dezelfde elementen

Een belangrijk deel van het examen Aardrijkskunde is het herkennen van de landschappen in Nederland. Je kunt de namen van de gebieden domweg uit je hoofd leren, maar dat is niet genoeg. Je moet een landschap ook aan bepaalde elementen kunnen herkennen.

In Nederland vind je acht verschillende soorten landschappen: zee- en rivierkleilandschap, zandlandschap, droogmakerij, hoog- en laagveenlandschap, duinlandschap en het krijt-loslandschap. Aan de hand van bepaalde criteria kun je bepalen in welk landschap je je bevindt.

## Hoogte

Er zijn zes criteria die je kunt gebruiken om het soort landschap vast te stellen. De eerste is de ligging van het gebied ten opzichte van het NAP. Zo ligt een zeeleilandschap altijd tussen twee en min twee meter NAP. Als je dus meer dan twee meter boven NAP zit, kun je bijna niet in een zeeleilandschap zitten.



Zandlandschap	Tussen +5 en +50 meter NAP
Droogmakerij	Tussen -3 en -6 meter NAP
Rivierkleilandschap	Tussen +1 en +20 meter NAP
Zeeleilandschap	Tussen -2 en +2 meter NAP
Laagveenlandschap	Tussen -2 en -4 meter NAP
Hoogveenlandschap	Tussen +2 en +10 meter NAP
Krijt-loslandschap	Tussen +150 en +300 meter NAP
Duinlandschap	Tussen +5 en +35 meter NAP

## Verkavelingsvorm

Is er blokverkaveling, strokenverkaveling of rationele verkaveling? En is er bebouwing of niet? Deze informatie vertelt je een hoop over het type landschap. Een strokenverkaveling zonder bebouwing wijst vaak op een zandlandschap, terwijl een gebied met strokenverkaveling met bebouwing eerder een rivieren- of laagveenlandschap zal zijn.



Zandlandschap	Strokenverkaveling zonder bebouwing
Droogmakerij	Rationele verkaveling
Rivierkleilandschap	Blokverk. of strokenverkaveling zonder bebouwing
Zeekleilandschap	Blokverkaveling
Laagveenlandschap	Strokenverkaveling met bebouwing
Hoogveenlandschap	Rationele verkaveling
Krijt-losslandschap	Strokenverkaveling zonder bebouwing
Duinlandschap	Geen verkaveling

### Landbouw

Het derde element is het agrarisch gebruik. Elke bodem is anders opgebouwd en dus geschikt voor een andere soort landbouw. Rivierenlandschap is bijvoorbeeld erg vruchtbaar, dus zul je akkerbouw, fruitteelt en veeteelt tegenkomen. Op laagveen is dat minder, dus wordt daar alleen vee gehouden.



Zandlandschap	Akkerbouw en veeteelt
Droogmakerij	Akkerbouw
Rivierkleilandschap	Akkerbouw, fruitteelt en veeteelt in kommen
Zeekleilandschap	Akkerbouw (veeteelt in Friesland)
Laagveenlandschap	Veeteelt
Hoogveenlandschap	Akkerbouw in de dalgronden
Krijt-losslandschap	Akkerbouw, fruitteelt en veeteelt
Duinlandschap	Geen

### Afwatering

Het aantal en de ligging van de sloten verraadt een hoop over het landschap. Bepaalde gronden bevatten namelijk meer water dan de andere. Dit water moet afgevoerd worden. Soms zijn de sloten ontstaan door winning van een bepaalde grondstof. Dit is bijvoorbeeld het geval in het hoogveenlandschap. Vroeger moest het veen met de boot vervoerd worden. Dit kon alleen door erg veel sloten te graven.



Zandlandschap	Onregelmatig
Droogmakerij	Regelmatig
Rivierkleilandschap	Volgens rivier
Zeekleilandschap	Onregelmatig
Laagveenlandschap	Zeer dicht
Hoogveenlandschap	Regelmatig
Krijt-losslandschap	Volgens reliëf
Duinlandschap	Natuurlijk

### Nederzettingspatroon en naamgeving

De aanwezigheid van dorpen en namen van dorpen zijn de twee laatste elementen. Bepaalde namen zijn typisch voor een bepaald landschap. Plaatsnamen met es, enk, eng, broek of brink in de naam liggen bijvoorbeeld vaak in een zandlandschap. Een dorp dat bestaat uit een lang lint van huizen ligt bijvoorbeeld vaak in een laagveenlandschap.



Zandlandschap	Esdorpen (namen: es, enk, eng, broek of brink)
Droogmakerij	Tekentafel
Rivierkleilandschap	Rivierdorp
Zeekleilandschap	Terpen of dijkdorp (namen: wierd, ward of woerd)
Laagveenlandschap	Lindorp of streekdorp (naam: koop)
Hoogveenlandschap	Tekentafel (naam: compagnie)
Krijt-losslandschap	Esdorp
Duinlandschap	Geen (naam: duin of del)